

PROPELLERBLADET

Organ för FFVs kamratförening

Nr 78 Årgång 67

2016

PROPELLERBLADET

Organ för FFV Kamratförening

Redaktör och ansvarig utgivare: Leif T Larsson

I redaktionen ingår: Styrelsen

Föreningens styrelse:

- * Ordförande: 6336
Leif T Larsson, Elektriska Gatan 33, 137 97 Årsta Havsbad. 070 – 871 23 24
- * V ordförande: 6060
Bengt Svensson, Skogslundsvägen 4, 732 48 Arboga. 0589 – 132 14
- * Kassör: 5746
Rolf Olsson, Turedalsgatan 42, 732 31 Arboga. 070 – 551 35 48
- * Sekreterare: 5858
Åke Tedesjö, Mastvägen 30, 723 48 Västerås. 076 – 808 45 54
- * Ledamot: 6441
Carl-Gustav Carlsson, Hässelby Rytterne, 725 92 Västerås. 0220 – 420 92
- * KFUMs representant:
Anette Hedberg Björklund, Lövudden, 725 91 Västerås. 021 – 18 52 20
- * Suppleant: 5325
Jan Welin, Vretvägen 35, 732 32 Arboga. 0589 – 136 49
- * Suppleant: 5716
Per Åke Angelöf, Ekholmsvägen 74C, 589 25 Linköping. 073 – 998 22 82

Medlemsavgiften för år 2017 är 100:- (Etthundra kronor)

PlusGiro: 34 02 04-7

Hemsida: <http://www.ffvk.se>

E-post: ffvk@ffvk.se

Flygförvaltningens Verkstadsskolas Kamratförening.

Omslagsbild: På väg till fest: 5716, 5753, 5833, 5843, 5846, 5827 och 5853.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Sid 1	FFVK	Styrelsen
Sid 2	Kamratträffen 2016	5858 Åke Tedesjö
Sid 4	Protokoll från årsmötet	5858 Åke Tedesjö
Sid 7	Mitt liv – femte och sista delen	4706 Göran Ekelund
Sid 20	Flygande Tunna J29F Gul Rudolf. Hur gick de sedan?	5739 Sune Magnusson
Sid 21	Hur var det, det där med FFV och hur blev det för oss?	5826 Åke Hännestrand
Sid 25	53orna ger sig inte	5312 Torbjörn Kjellin
Sid 28	Vad hände sedan 1967 – 1980	6441 C-G Carlsson
Sid 31	J30 Mosquito	5732 Kjell Landgren
Sid 35	Varför blev det FFV och vad hände sedan	6352 Tore Sjöberg
Sid 49	Östersundsträffen 206	6148 Morgan Nöjdberg
Sid 50	Lövudden 2016	Anette Hedberg Björklund
Sid 51	Föreningsfakta	5746 Rolf Olsson 5858 Åke Tedesjö
Sid 52	IN MEMORIA	

Vi vårdar minnen genom exempelvis...

- ✓ kamratträffar och den 28-29 maj hade vi den bäst sammanhållna träffen hitintills tack vare att vi kunde vara på Lövudden med hela arrangemanget.
- ✓ hemsidan som vi regelbundet uppdaterar och även fyller på med skannade äldre Propellerblad.
- ✓ Facebook – FFVK slutna grupp för oss medlemmar där vi nu är 71 deltagare, av 460 möjliga, borde vara fler.
- ✓ montern hos Västerås Flygmuseum på Hässlö som då och då revideras och tittas till genom Åke Tedesjös försorg.
- ✓ arkivarbetet som går framåt genom att vi nu är medlemmar i Arkiv Västmanland och inom kort flyttar de första delarna till den nyöppnade filialen i Arboga.
- ✓ årliga utgåvan av medlemstidningen, som ni nu har i er hand.

God Jul och Gott Nytt År!

Styrelsen

Kamratträffen 2016

Helgen den 28-29 maj hölls en kamratträff med årsmöte i Västerås. Denna gång var träffen förlagt i sin helhet på Lövuddens.

39 fd elever hade anmält sitt deltagande och de flesta var närvarande båda dagarna och andra bara söndagen. Vädret visade sig inte från sin bästa sida men eftersom vi hade abonnerat hela Lövuddens anläggning var det gott om plats inomhus.

Den traditionella utställningen var uppställd i flera rum med testprylar, tidningsurklipp, fotoalbum mm från forna tider.

På lördagskvällen, för de som önskade, hade vi bokat ett restaurangbesök på Djäknebergets topp. Vi var 22 deltagare som njöt av god mat och vacker utsikt samtidigt som konversationen var i full gång.

Söndagsmorgonen bjöd inte på något bättre väder så det traditionella korumet hölls inomhus i KFUMs fina kapell. Den inbjudna korumhållaren var domprosten i Västerås stift Helén Lundberg.

Därefter bjöd föreningen på kaffe och macka samtidigt som tid fanns för utställningen innan det var tid för årsmötet.

Till årsmötet kom 38 deltagare. Till årsmötesordförande valdes 5524 Roland Rehnback. Vad som behandlades på årsmötet framgår av protokollet, som också finns på vår hemsida.

Årets kamratträff avslutades med en gemensam lunch som bestod av Slottsstek med tillbehör som serverades av Jimmy Lenning från Stadshusrestaurangen. Jimmy är för övrigt styrelsemedlem i KFUM.

5858 Åke Tedesjö

Protokoll fört vid årsmötet på Lövudden den 29 maj 2016 för Flygförvaltningens Verkstadsskolas Kamratförening (FFVK)

§1 Årsmötet öppnades av styrelseordföranden 6336 Leif T Larsson, som hälsade alla deltagarna varmt välkomna. Årsmötet samlade 38 deltagare.

§2 En minnesstund för avlidna kamrater inledde mötet och Leif uppmanade till en tyst minut.

§3 En dagordning presenterades som godkändes och antogs.

§4 Till årsmötets ordförande valdes 5524 Roland Rehnback.

§5 Till årsmötets sekreterare valdes 5858 Åke Tedesjö.

§6 Till att justera årsmötesprotokollet och tillika rösträknare, valdes 4802 Bengt Björk och 5713 Per-Ove Björkman.

§7 Kallelsen till årsmötet har skett helt enligt stadgarna. Varje medlem har fått sig tillsänt en inbjudan till såväl en kamratträff som föreningens årsmöte. Även i vår tidning Propellerbladet och på vår hemsida har årsmötet varit annonserat.

Årsmötet godkände förfarandet.

§8 Styrelsens verksamhetsberättelse för tiden 2014-04-01 till och med 2016-03-31 lästes upp av styrelseordförande 6336 Leif T Larsson. Kassarapporten för motsvarande tidsperiod presenterades av kassören 5746 Rolf Olsson. Kopior på verksamhetsberättelsen och kassarapporten fanns tillgängliga för mötesdeltagarna.

Verksamhetsberättelsen och kassarapporten godkändes av årsmötet.

§9 Revisorernas berättelse lästes upp av 5713 Per-Ove Björkman.

Revisorerna föreslog att:

- resultaträkning och balansräkning fastställs.
- periodens resultat överförs i ny räkning
- styrelsens ledamöter beviljas ansvarsfrihet för i frågavarande period.

Årsmötet godkände revisorernas berättelse.

§10 Mötesordföranden framförde ett varmt tack till styrelsen för ett väl utfört arbete under verksamhetsperioden.

Därefter beslutade årsmötet i enlighet med revisorernas förslag att fastställa resultat- och balansräkning, att överföra periodens resultat i ny räkning, samt att bevilja styrelsen ansvarsfrihet för ifrågavarande period. Samtliga beslut var enhälliga.

§11 Valberedningen genom 5732 Kjell Landgren presenterade sina förslag på valbara medlemmar.

Till föreningens och styrelsens ordförande för en period om två år omvaldes 6336 Leif T Larsson.

§12 Till ledamot i styrelsen för en period om fyra år omvaldes 5858 Åke Tedesjö och 6060 Bengt Svensson.

§13 Till KFUM:s representant i styrelsen för en period om två år nyvaldes Anette Hedberg Björklund. (Förslag från KFUM som efterträdare till Larsowe Roman).

§14 Till styrelsesuppleanter för en period om två år omvaldes 5325 Jan Welin och 5716 Per Åke Angelöv.

§15 Till revisorer för en period om två år omvaldes 5713 Per-Ove Björkman och 5524 Roland Rehnback.

Till revisorsuppleanter för en period av två år valdes 5511 Lars-Ove Johansson (omval) och 6109 Jan-Olof Björklund (omval).

§16 Till valberedningen omvaldes 5732 Kjell Landgren (sammankallande) och 5813 Börje Eriksson.

§17 Medlemsavgiften

Ingen förändring förordades utan gällande årsavgift är även i fortsättningen 100 kr.

§18 Inga förslag från styrelsen förelåg.

§19 Inga förslag från medlemmarna förelåg.

§20 Rapport från styrelsen

Styrelseordförande Leif T Larsson berättade om vårt arkiveringsarbete som rullar vidare.

Vi är nu medlemmar i Arkiv Västmanland där vårt material kommer att placeras i lokaler som är under färdigställande i Arboga.

§21 Övriga frågor

Larsowe Roman tackade för sina 18 år som KFUMs representant i styrelsen.

§22 Årsmötets avslutning

Mötesordförande 5524 Roland Rehnback tackade för sig och lämnade över klubban till styrelseordförande 6336 Leif T Larsson.

Leif tackade Larsowe Roman för hans 18 år som KFUMs representant i styrelsen med att överlämna en blombukett.

Leif förklarade årsmötet 2016 avslutat med att föreslå att alla deltagare står upp och sjunger FFV-visan.

Vid protokollet: 5858 Åke Tedesjö

Justeras: 4802 Bengt Björk

Justeras: 5713 Per-Ove Björkman

Mitt liv, 4706 Göran Ekelund

Detta är femte och sista delen av artikeln.

Saudiarabien

Karin, som jag kände väl från New York, hade slutat på Ericsson och börjat på ABV Rock Group. De höll på med ett jätteprojekt, att bygga sju stora bergrum för lagring av olja, och i några av bergrummen skulle ett helt raffinaderi byggas in. Karins make var direktör för projektet, som prismässigt rörde sig om åtskilliga tiotals miljarder kronor. När jag kom in första gången var på ett förberedande stadium och då låg kontoret i Gedda, vid Röda Havet. Det var ett enkelt jobb att hålla datorn igång och Karin var duktig även på hårdvaran, att byta kretskort och liknande fixade vi per telefon, men jag var ändå i Gedda många gånger och det var alltid spännande.

Vid ett tillfälle behövde jag reservdelar till ett skivminne då någon gav mig tipset att Eriksson på sitt kontor en gång haft en dator för länge sedan, så jag åkte ut till Ericssons förråd i en gammal plåthangar ute vid ett flygfält. Hittade en gubbe som hjälpte mig att leta och slutligen hittade jag en komplett dator under en presenning. Fram med verktyg och plockade ur allt av värde, det tog en timme drygt och då var jag nära kollaps för det var 70 grader varmt i hangaren.

Det finns många svenska företag i Gedda, såsom Volvo, ASEA och Alfa Laval, och de har tillsammans byggt en enkel muromgärdad semesterby vid havet ett par mil utanför stan, alldeles vid ett fantastiskt korallrev. Utan muren hade det inte varit tillåtet för damer att bada i baddräkt. Jag kunde ligga och snorkla i timmar. Största delen av revet låg på en till två meters djup, sedan plötsligt blev det bråddjupt och då fick man svindel när man kunde se hur djupt som helst i det kristallklara vattnet. Bland alla de otroligt färggranna fiskarna kollade man hela tiden efter haj, men såg aldrig någon. En bit utanför vår mur ”badade” araberna, de kvinnliga drog upp kolsäckarna de hade på sig en decimeter och plaskade lite med fötterna, det var det hela.

Karin hade en egyptisk chaufför som körde oss vart vi ville, hon fick inte köra bil över huvud taget där och ensamma och gifta på var sitt håll fick vi inte åka ensamma ihop i en bil heller. Det gjorde vi ibland i alla fall men det var nervöst, hade vi åkt fast hade det blivit spöstraff.

Kung Fadh hade sitt sommarresidens i Gedda, ett stort komplex vid en vik. På andra sidan viken, någon km bort, låg ett åtta våningar högt Holiday Inn hotell, stängt och igenspiakat. Det hade visat sig att folk från hotellet med kikare kunde se över muren till residenset, där det ibland syntes obeslöjade kungligheter.

En lördagsmorgon 1986 när jag kom till kontoret var det full uppståndelse där, dagen efter skulle en delegation besöka kung Fadh och göra upp om det ekonomiska i hela projektet. Siffran rörde sig om 28 miljarder, och Olof Palme hade skrivit på att Svenska staten stod som garant för den summan. Detta hände alltså dagen efter det Palme blivit skjuten i Stockholm och nu var ju garantin värdelös. Jag ringde och väckte IB tidigt på söndagsmorgonen, men hon visste inget, hade inte hört nyheten ännu. Själv tillhörde jag den sidan som tyckte mycket illa om Palme, hade en aning svårt att bli ledsen, men det här hade han så klart inte förtjänat.

Efter en massa telefonsamtal fick vi ner ett fax från regeringskansliet att alla papper som Palme skrivit under hade full giltighet, och besöket hos kungen i Riyadh dagen efter gick bra.

I Gedda ligger souken, marknaden, i en mycket gammal stadsdel med 4 till 5 våningar höga lerhus och gatorna var endast några meter breda. En gata är guldsouken, där finns alla guldaaffärerna, de har helt öppna fönster ut mot gatan och där ligger alla guldsakerna, mest halsband och armband, staplade på varandra kilovis och olåsta. Det skulle va hur enkelt som hest att riva åt sig en bunt och springa. Det är otroligt att det kan fungera som det gör, men de stränga straffen för brott samt frånvaron av turister hjälper nog till. Straffet för stöld är en avhuggen högerarm, nästa gång blir det vänsterarmen och sen är det nog svårt att ta något mer. Respekten för lagen är stor, jag köpte ett halsband i en butik, betalade med en sedel och gick ut. Försäljaren kom springande efter mig ut på gatan för att lämna tillbaka växelpengarna.

En lustig episod hände en dag på kontoret, det var företagets superrika arabiska sponsor som kom med ett kuvert som jag kände igen. När man åkte till Saudi var det vanligt att man fick ta med sig firmans post ner i en diplomatportfölj, och i tullen fick jag visa och sprätta upp just det brevet. Det innehöll en massa fotografier av byggnader och statyer, och nu ville han veta om jag kände igen

detta, det finns på Gotland sa han. ”Inte en susning”, sa jag. Men hur är det på Gotland, kan man åka bil dit?

Nej, Gotland är en ö, man kan flyga eller åka båt dit och ta med bilen, blev svaret.

Kan man åka skidor där?

Nej knappast, inga backar och ingen snö.

Muramaris

Jag får skicka upp en pilot och kolla hur det är, sa sponsorn. Han ägde nio egna flygplan och helikoptrar, bland dem en specialinredd DC9 med både sovrum och badrum, så det gick väl bra.

Flera år efter detta var IB och jag med Katarina på Gotland och besökte konstnärsgården Muramaris, då kände jag plötsligt igen bilderna från Saudi. Ett lustigt sammanträffande och Katarina bor nu bara ett par kilometer därifrån. När alla kontrakt var klara flyttade ABV RG sitt kontor till Riyadh nu skulle det bli mycket större och man skulle anställa flera tusen gruvjobbare från Filipinerna. Tillsammans med Karin arbetade vi fram ordrar till de nya datorerna som skulle köpas in. Det här var i brytningsskedet till Unix, så merparten av datorerna blev S20 samt ett par 2500.

Ericsson 2500

Jag bodde ett par veckor på hotell i Riyadh under uppstarten och det var spännande för varje dag dök det upp nya medarbetare med vana av den här typen av jobb. De hade haft liknande jobb på alla tänkbara platser runt hela världen, bokstavligen. Ett stadigt gäng med verkliga globetrotters, sedan många år, och nästan alla var ungar.

Så småningom flyttade jag ut till Ericssons compound, där var gott om plats och jag fick en hel villa för mig själv. Ett antal filippinare bodde i en likadan

villa, men dom bodde 14 i varje. Inom området fanns en 25-meters pool och en hus för sammankomster samt restaurang. En portvakt fanns också, så klart och det gav en viss säkerhet för en del som brände eget, dock endast för privat bruk. När jag nyss flyttat dit skulle det bli fest, vid poolen diskuterades hur mycket sprit man skulle bränna och sen satte dom igång apparaten. Jag tog ett glas på festen och det smakade pyton. Hur i herrens namn kan ni dricka detta? Har du bott här ett halvår så är det inga problem, då smakar det bra, blev svaret.

Med alla dessa mäniskor från jordens alla hörn ringdes det mycket och någon koll på vem eller vart fanns inte. Telefonräkningarna blev enorma varje dag, så jag fick i uppdrag att installera Topas, ett program som höll koll på trafiken i Ericssons AXL-växlar, och därmed kunde vi låta rätt abonnent betala sina privata samtal. Vid installationen fick jag också lägga in en tariff-tabell över alla Saudis riktnummer inom landet och det tog tid med alla arabiska namn, man fick skriva in bokstav för bokstav och kolla hela tiden. När det här kom igång blev det ett himla liv, massor av folk trodde att det var gratis att ringa jorden runt.

Programmet var avskrivet på några veckor och blev naturligtvis en mycket god investering, men det var också många som blängde på mig.

Det var hur mycket som helst att göra under den här tiden, jag jobbade alla dagar från tidig morgon till sent, och på sju veckor hade jag mer än 100 timmar övertid. Ericssons taxa för min övertid var 1000 kronor i timmen, här låg med andra ord en räkning för ABV RG på över 100 000 kronor, mitt netto efter skatt skulle bli ungefär 5000 kronor. Med sossarnas omhuldade finansminister Gunnar Sträng fungerade det så, min marginalsatt var 82 procent och då var ändå inte arbetsgivaravgiften inräknad. Siffrorna blir ju absurda och jag skrev av övertiden på plats i Saudi mot en check på 5 000 kronor och alla var nöjda, möjligen inte Gunnar Sträng.

Vy över Riyadh

Ericssons kontor låg vid en paradgata, som översatt heter 60-metersgatan, för den är så bred. En dag skulle kungen åka gatan fram, han skulle på kamelgalopp. Flera timmar tidigare började man bogsera bort alla bilar på gatan, sedan kom en massa militärer som ställde sig på parad längs gatan med kanske 25 meters lucka. Dom hade stått där både länge och väl när det började åska, och plötsligt var det blix och doner samtidigt, det small enormt. Alla soldaterna reagerade nästan lika snabbt som blixten, de försvann på några sekunder. Alla utom en, som stod troget kvar i säkert 10 sekunder, kollade åt alla håll, sen försvann han också.

En dag under min tid i Riyadh skulle tre knarkhandlare avrättas utanför en moske och det skulle ske offentligt. Några av kollegorna var där och kollade, själv visste jag inget i förväg, annars hade jag nog följt med. Nu fick jag nöja mig med en

detaljerad beskrivning som vi kan hoppa över, utom det att de som skulle avrättas lugnt och ordentligt promenerade fram och samarbetade med sina bödlar. Att de fått en rejäl dos lugnande medel var tydligt. Grabbarna, som kom från Stockholm, döpte dessutom genast om platsen till Nacka torg.

Karin hade under tiden i New York sett en utekatt få svansen överkörd av en bil, det blev besök hos en veterinär som kapade av svansen, sen fick hon katten tillbaka och hon hade inte mage att skicka ut den på gatan igen. Den fick följa med till Sverige och så småningom även till Saudi, och där blev den troligen klotets mest bortskämda kisse. Karins make var en stor och ståtlig man och VD i ett stort företag, det var en upplevelse att se honom ligga på golvet med en oxfilé och en kniv i handen. Den svanslösa katten åt nämligen inget annat än oxfilé som var skuren i lagom stora tuggor. Tala om klassresa, från överkörd gatukatt i New York till ett barnlöst rikemanshem i Saudi.

Jag tillbringade många kvällar hemma hos Karin, som ofta var ensam då Nils reste mycket. Hon hade en härlig pool i trädgården och där satt vi ofta med ett glas vin och pratade, badade och mådde bra och det hände då och då att Nils kom hem med flyget framåt midnatt. Dom kvällarna blev jag kvar sent och i lagom tid kom Karins egyptiske chaufför och hämtade Karin och mig, körde mig till hotellet och fortsatte direkt ut och hämtade Nils. Jag vet ju att allt gick just till, men man kan bara ana hur vår chaufför funderade.

På Ericssons kom jag att få en rejäl dispyt med deras chefsförsäljare, som var en riktigt dum och stötig typ. Servicekillarna var alla fly förbannade på honom, han sa sällan ett vänligt ord, allt de gjorde var dåligt eller helt fel. ”Läs instruktionerna” var hans favorituttryck. En fredag kom han ner till poolen och visade hur duktig han var på att simma, han flöt omkring i poolen och bolmade på en jättestor cigarr. Sen simmade han en hel längd på 25 meter under vatten och tyckte han var duktig och då kunde jag inte låta bli att tråka honom, en bassänglängd simmar väl vem som helst. Simma själv en längd om du kan, sa han och då fick jag tillfället, simmade tre längder direkt och ansträngde mig efteråt att se oberörd ut. Några veckor efteråt var vi på samma fest, kom ett tag att sitta bredvid varandra och frågade honom vänligt hur länge han varit i Saudi. Karlen blev galen, skällde ut mig och tyckte att jag var oförsämd. Dagen efter ringde jag personalchefen och undrade hur dom kunde ha en sådan galning som

försäljare, och han sa. Vi vet om hur han är, men hans fru har nyligen gått ifrån honom med barnen, dessutom är han duktig på att umgås med araberna och han säljer bra. Ytterligare någon vecka senare kom karlen stickande med sin Ericsson Pc, den fungerade inte och kunde jag laga den? Konstaterade strax att skivminnet var trasigt. Parkerar du skivminnet innan du bär hem datorn, frågade jag, Det visste han inte ens vad det betydde, så fick jag tillfälle att säga, ”Läs instruktionerna”. Har du tagit backup då? Inte det heller, det står också om i instruktionerna. När det här hände var det nödvändigt att fixera (parkera) läshuvudena innan man slog av datorn, annars gick de sönder.

Riyadh flygplats

Vid en hemresa från Riyadh passade jag på att åka över Kairo för att turista där några dagar. Problemet var att jag hade mycket datordelar med mig, inte mindre än sju kolli. Övervikt så klart, men det var bara att betala, och på Kairo Airport kunde jag deponera bagaget för ett par dagar. Besöket i Kairo gick bra, jag såg pyramider, museum mm, dvs det viktigaste. Ett problem var att i Kairo accepterade de inte Eurocard och inte heller mina nya fräscha svenska hundralappar, de gick inte att växla, Jag skrynklade och smutsade ner sedlarna och försökte i en ny bank, men det gick lika illa. Jag blev snabbt mycket kort på pengar. Hotellet accepterade i alla fall Eurocardet, sen fick jag pruta med en taxidriver om priset ut till flyget. Samtidigt började jag fatta varför mina kompisar på jobbet envisades med att kalla Kairo för en skitstad, det blev mer uppenbart för varje timme och jag mådde inte bra. Ute vid terminalen fick jag veta att mitt flyg gick från en annan terminal, ett par km bort. Ut till min taxikille

och övertyga honom om att han måste köra mig en bit till gratis, mina pengar var ju slut. Han ömkade sig och körde. Det här var fredags morgon, alltså helgdag, och terminalen var fullkomligt överbefolkad med resande egyptier med berg av bagage, inte i form av resväskor utan stora knyten, såg ut som hopknutna lakan. Lång, lång kö till incheckningen, och väl framme fick jag veta att min biljett var inte clearad och planet var fullt, det fanns ingen plats. Paniken började smyga sig på. Jag var ute i god tid med anledning av allt mitt bagage. Beskedet jag fick var att skriva upp mig på en lista och hoppas på att några passagerare inte skulle dyka upp, i den positionen har jag varit många gånger men alltid med marginaler och pengar, nu var det värre. Det fanns dessutom åtskilliga namn på listan före mig. Efter att ha väntat tre kvart gick jag in till en officer av något slag och förklarade att jag hade sju kolli vid den andra terminalen, ska jag vänta tills jag får besked hinner jag inte hämta dem. Hur kommer jag dit. Han kallade på en liten grabb som såg ut att va 13-14 år, men han hjälpte mig verkligen. Ut på fältet, letade reda på en stor buss, men det blev nobben. Nästa fordon blev en 2-sitsig mini-fiat utan dörrar och tak, men araben tog oss över flygfältet. Min bagageförvaring hade ännu inte öppnat på morgonen, så det tog tid att hitta personal som kunde lämna ut mina grejer. Utan min lille grabb hade det aldrig gått. Den lilla fiaten blev totalt överbelastad, jag fick ta grabben i knäet och han hade flera paket i famnen. När vi kom tillbaka var det sent, mitt flygplan stod redan på plattan med motorerna, igång, full fart in till min andra väska, checka in och få en stol, sen började en ny cirkus, jag fick inte taggar till alla mina kollin, endast till tre. Jag tog dessa tre i min Fiat, med grabbens hjälp, och ut till planet som stod kvar med motorerna snurrande, lämnade mina väskor och då kom styrman ner för trappan och frågade mig vad som händer. Jag talade om att jag hade 5 otaggade väskor till och att de tagit mitt pass. ”Ni måste vänta på mig.” Tillbaka till mitt bagage och lyckades få ytterligare några taggar och ville ha mitt pass, men nu blev officeren riktigt förbannad och det var naturligtvis jag också. Gå ut och sätt dig i planet, annars låser vi in dig, sa han. Jag gav min grabb en svensk hundring, det var han väl värd, sen gick jag på planet, där hade alla suttit och väntat över en halv timme och det var pinsamt. Kapten talade dessutom om i högtalarna att vi är försenade pga passproblem för en passagerare. Efter ytterligare 10 minuter kom en polis in i planet och ropade fram mig och jag fick mitt pass och han lovade att mina kollin var ombord. Planet var nu närmare en timme försenat, och det kändes

jobbigt. Min stolsgranne, en europeisk ambassadör, sa dock till mig att ta det lugnt, så här är det ofta i Afrika.

AXE-växel

Det ligger en riktigt liten håla i norra Saudi, 50 km från Akaba, på gränsen till Jordanien. Stan är helt och hållet dominerad av militären, och nu skulle jag komplettera deras AXE-växel med ett Topas-system. Ericsson hade en ung kille som hette Sten stationerad på platsen, och han trivdes inget vidare och det var inte svårt att förstå. Han hade en flickvän där, en söt liten filipinska som jobbade på sjukhuset och varje gång han skulle träffa henne var ett riskabelt äventyr. Hon bodde i ett hus inom sjukhusets område, bevakat av vakter. Sten bodde i en villa inom det militära, och jag fick också bo där, tillsammans med en helgalen papegoja och en katt med små ungar. Papegojan, som var folkilsken, tillhörde Stens flickvän, hon hade köpt den billigt på en marknad, och nu skulle vi försöka få den på bättre humör. Det var inte lätt, kom man för nära så högg hon var hon kom åt, och hon högg så det sjöng om henne. Vi släppte ut henne i rummet en dag och när vi kom hem på kvällen hade hon ätit upp hela ryggstödet på en stol, en bäver kunde inte gjort det bättre. Vi beslöt att lämna tillbaka fågeln, så vi åkte ut till flickvännen, det vill säga till vakten som ringde upp henne. Sen kom hon springande och tog buren och sprang hem igen, att stanna och prata med två karlar framför näsan på vakten var helt otänkbart. Sten smugglade in sin flickvän till bostaden ibland, men då fick hon åka i bagageluckan.

En annan dag fick jag ta mig an kattungarna, det var också ett äventyr. Katter är heliga djur för islamerna och att skada eller döda en katt kan ge spöstraff. Sten ville bli av med kattungarna men vågade inte, men när dom varit i min säng och

pinkat var måttet rågat, jag smög ut på kvällen och slog ihjäl ungarna och begravde dem i ett buskage. Hade tur, ingen såg mig.

Det fanns åtskilliga militära tekniska experter från USA och Frankrike, och tillsammans hade de spikat ihop en semesterby utefter Akabavikens norra strand. Den bestod av en massa stora lådor som deras apparater levererats i, det fanns några tiotal sådana hyddor varav en funkade som torrdass, den saknade dörr så man hade hela öknen som utsikt när man satt där. Dessutom stod ett litet dieselaggregat och surrade en bit bort, så det fans el. Väldigt primitivt men ändå mycket trevligare än i stan, och det var ju alltid fint väder.

En dag var Sten och jag ute och bilade några mil när vi fick smygpunka på bilen, så vi stannade till på en mack och blev verkligen överraskade, killen på macken snackade svenska. Han hade bott i Sverige några år innan han flyttat till Saudi, och nu bjöd han in oss på kaffe. Vi hade mött hans fru och hennes ogifta syster utanför, med burka över huvudet, men så fort vi kom in åkte burkorna av och under den hade dom mycket vackra klänningar, och själva var dom inte oävana. Vi fick svenskt kaffe med massor av kakor, det var gott och trevligt. När vi skulle gå frågade den ogifta systemen om jag kunde tänka mig att gifta mig med henne, i ett tonfall som om det gällt att köpa en cykel. Det blir nog svårt, svarade jag, jag är redan gift. Det behöver inte va något problem, du kan ha två fruar, sa hon. Då måste jag väl vara muslim, undrade jag. Jo, sa hon, men jag är lärare och kan undervisa dig om koranen och sen kan du konvertera. Jag sa att det får jag tänka på. Två dagar efteråt fick jag ett brev med inbjudan till en kväll med dans hemma hos henne, jag frågade Sten vad jag skulle svara, och han tyckte att det skulle bli en trevlig tillställning med arabisk musik och dans, så jag tackade ja. Dagen före festen ringde systemen och lämnade återbud med motiveringen att Mamma hade inte tid att komma och då var det omöjligt att hålla festen. Det hade varit riktigt spännande att varit med, men det kanske var bäst som det nu blev.

I den lilla staden var Sten välkänd och ständigt övervakad av stans bilburna arabiska ynglingar och vid ett tillfälle fick han besök av en långhårig blond kompis från Sverige. Araberna fick för sig att det var en tjej Sten hade i bilen, de började jaga honom och blev mer och mer närgångna med sina bilar, de tog risker och körde flera gånger olagligt för att kunna stoppa honom. När Sten till sist stannade och araberna fick se att det var en kille i bilen bytte de från kaxigt till

fegt på någon sekund, bönade och bad att han inte skulle anmäla alla deras dumheter.

En annan rolig grej var att när man promenerade på stan med Sten och mötte yngre damer klädda som vanligt hände det att de lyfte på slöjan och helt öppet flörtade med honom. Han var känd av många tydligen, såg bra ut och stack ju av från alla andra i den lilla militärstaden.

Det blev så småningom en helt annan nivå på dataverksamheten i Riyadh med nytt folk och många terminaler, och jag fick många lockande erbjudanden om fast jobb med bra lön under några år,

och i erbjudandet ingick tjänstebil som man fick ta med sig hem så småningom. Det gick så långt att jag var och kollade på en ny Jaguar, det var några som redan hade tagit ut såna. Jag hade dock en bromskloss i Inga-Britt, hon kunde bara inte tänka sig att flytta dit, och så var det loppet kört.

Firman hade anställt en indisk civilingenjör som programmerare och det var en mycket duktig, vänlig och trevlig grabb och vid den här tiden ganska ovanligt. Nu på 2000-talet vet jag att det kryllar av liknande civilare runt om i världen, bara i Indien examineras det någon million om året. Jag var väl 25 år äldre än den här killen och det märktes väl att de har en annan kultur vad gäller äldre människor i Indien. Om det till exempel saknades en stol vid vårt kaffebord for han alltid upp och lämnade sin, trots att jag ideligen påpekade att jag kunde hämta min stol själv. Vår elektriker var också en duktig kille från Egypten, Han gjorde alla installationer mycket snyggt men fick aldrig tillräckligt med instruktioner. Vi hade dubbelgolv i datorrummet, och ville jag ha ett eluttag någonstans måste jag rita in exakt på pricken var och hur det skulle vara vridet. Han var jätterädd att göra det minsta fel.

I utkanten av Riyadh hade man byggt ett helt nytt lasarett, och även där gjorde jag en installation innan någon enda patient tagits in. På köpet fick jag en rundvandring med högste chefen och det var intressant. Man hade köpt det modernaste och det dyraste som fanns inom alla områden, dessutom hade man anställt världens främsta experter inom varje område. Man hade också två ingångar till sjukhuset, båda enormt påkostade men den manliga entre'n var naturligtvis mycket större. Där hängde en stor kristallkrona för någon million kronor i taket, en likadan men mindre fanns på damsidan. Båda var tillverkade i Orrefors.

PC-utveckling.

Sista fem åren av min verksamma tid kom jag att tillbringa med PC-utveckling. Som 54-åring blev jag tillfrågad att arbeta med implementering av yttre minnen till de datorsystem som Ericsson utvecklade. Det var en mycket tacksam och lite stolt gubbe som tackade ja till erbjudandet, så klart.

I dag är det lätt att anpassa alla yttre minnen till datorerna, alla interface är standardiserade och det finns marginaler. Det var inte så 1985, de olika typer av minne vi provade fick testas ut med logikanalysatorer och mycket korrespondens gick ut på att få minnesproducenterna att ändra i sin firmware. Den stora skillnaden mellan då och nu är otrolig vad gäller prestanda, fart, storlek och pris. Som gammal expert på hårddiskivor fattar jag ingenting av dagens teknik, förstår bara inte hur det är möjligt att packa sådana otroliga datamängder på så små ytor och till så låga priser.

Under min tid som testprogrammerare fick man lära sig vad smartprogrammering betydde, att man kunde spara in några ord i programmets storlek. Det var nödvändigt ibland då, idag vet nog ingen vad "smartprogrammering" egentligen betyder. Det finns ju inte minsta skäl att spilla tid på det heller.

Under dessa fem år var jag Nokian, och Nokia fick svårare för varje år att få ekonomi i egen utveckling och tillverkning av persondatorer. År 1988 överfördes verksamheten till ett japanskt företag, och 59 år gammal fick jag då ett gynnsamt men frivilligt erbjudande om avtalspension. Det sa jag tack till och blev alltså, 59 år gammal pensionär.

Under den här tiden hade jag ansvaret för den enda 2500-referensdator vi hade kvar, och på utvecklingsavdelningen var det bara jag som var insatt i den gamla datorn. Det var ju många år sedan vi slutade tillverka den. Det hela slutade med att jag fick ta med mig vårt 2500-system hem och installera i gillestugan. Det blev nödvändigt att starta egen firma, och namnet blev "Ekelunds Dataservice". Den hade jag kvar i fyra år, sedan blev det reservdelar av datorn och de skänkte jag till ett företag som servade alla de 2500-system som ännu var i drift i Sverige.

4706 Göran Ekelund

Flygande Tunnan J29F Gul Rudolf. Hur gick det sedan?

I Propellerbladet 1995 berättade 5739 Sune Magnusson om projektet att restaurera en J29F. Vi frågade Sune, "vad har hänt sedan?"

Under 2002 avvecklades flygflottiljen F10. Detta innebar att Gul Rudolf fick flyttas till Halmstad.

Piloten Rolf Rimsby skadade ena ögat och kunde inte fortsätta flyga.

En ny ersättare kom från Ljungbyhed och hette Bertil Gehardt och var en mycket skicklig pilot med över 31000 flygtimmar.

Vi som "mekade" då var 5804 Jörgen Andersson, Berne Johansson, Lars Eriksson, Per Olof Persson och jag 5739 Sune Magnusson.

Tiden gick och vi var ute i Europa och visade upp Tunnan från F21 i norr till Österrike i söder.

Nu blev vi husvilla igen och Tunnan flyttades till F7 Såtenäs.

Tyvärr omkom piloten Bertil Gehardt i augusti 2010 i en tragisk landningsolycka med en Spitfire på Tynset i Norge.

Men "The show must go on" och Gul Rudolf flyger igen, ofta tillsammans med Viggen, Draken, SK60 och Jas som bildar en grupp med namnet "Silverfiskarna". Totalt har vi bytt planets motor tre, fyra gånger, förhoppningen är att planet ska hålla till 2025.

Det har hittills varit en rolig tid, snart 25 år, att följa med runt i Sverige och ner i Europa. Det har funkad bra, slitigt ibland, men med duktiga piloter så skiner solen och alla är nöjda.

5739 Sune Magnusson

Hur var det, det där med FFV och hur blev det för oss?

Det var i augusti 1958, som vi alla av den årgången samlades på Lövudden och Johannisberg. För många av oss var det första gången vi bodde på annat ställe än i hemmet.

Hur blev det att komma dit som tonåring? Hur blev det med kamratskapet och studierna?

Första tiden var omvälvande för de flesta av oss. Att bo tillsammans med, i mitt fall, fem andra okända personer, ställde krav på oss alla. Enklast var att bara flyta med och inte försöka sticka ut. Några klarade inte av den situationen och mådde inte så bra. Studierna gick för många av oss på sparlåga. Jag själv hade i början inte den självdisciplin som krävdes. Tysta rummet och tysta timmen skulle vara till stöd för de som ville arbeta för bra studieresultat.

Jag tillhörde inte den gruppen. Det fanns så mycket annat att ägna sig åt, som verkade mycket roligare. För mig resulterade det i att jag inte fick kontrakt med Flygvapnet efter tre månader som var tänkt. Tur för mig var att jag fick utökad provotid med ytterligare tre månader.

I det här läget började jag fatta att det var allvar det jag gett mig in på och ingen lekstuga. Tysta rummet blev allt mer mitt tillhåll på kvällarna och mina studieresultat förbättrades. Jag skärpte mig också i övrigt, så jag slapp fler anmärkningar för sen ankomst och rökning på fel ställe.

Jag gick ut mina första två år med godkända men inte lysande resultat och fick min praktikperiod på F15 i Söderhamn. Inte långt från min hemort Bergvik. Min rumskompis på Johannisberg, Ruben Hansson 5822, fick också placering på samma förband.

De två åren gick och det blev dags att rycka in för militärtjänstgöring. Också det på F15.

Det blev en intressant första period med exercis. Hälsa höger och vänster, skyldra gevär och lägga gevär. Som uttagen till elmekaniker så skulle jag nu lära mig att serva 32 Lansen. Här anslöt även Anders Hofling 5824, från F17, till den centraliserade utbildningen. Själv hade jag redan genomgått den tekniska typutbildningen på 32-an, men det hade ingen betydelse. Alla skulle gå delen för värnpliktiga. Som lärare hade vi en tekniker som gick typutbildningen tillsammans med mig.

Redan tidigare var tanken att söka vidare till kursen för flygtekniker på FTS i Halmstad. Så gjorde jag och några fler FFV-are från årgång 58. Döm av vår förvåning när vi blev uttagna för att påbörja det allmänmilitära skedet en månad före det avslutat värnpliktstjänstgöringen på F15.

Ner till F14 och inkvartering på logement. Vilka vi var? Jag minns 5822 och 5824, men vi var fler.

Något förvirrande blev det för befälen på F14, när det plötsligt framför dem stod meniga soldater i leden. De andra hade som anställda hjälptekniker, redan furirs grad.

Den grundläggande teknikerutbildningen var inga problem för oss FFV-are. Kursen var i det mesta en repetition av lektionerna på FFV. De flesta av oss FFV-are klarade utbildningen utan problem.

Efter utbildningen blev min placering F16 i Uppsala, men den blev inte så långvarig. Brev från Flygförvaltningen att jag erbjöds(?) möjlighet att utbilda mig på det nya robotsystemet Bloodhound Mark 2, eller RB 68 som den döptes till i Sverige. Allt skulle börja på F2 Hägernäs, där det visade sig att återigen var vi en grupp FFV-are som blivit uttagna bl.a. 5822 och 5824.

I det systemet blev jag kvar resten av min tid i FV, med placering på F8 Barkarby.

Fortsättningsvis gick jag påbyggnadskurs för flygtekniker och mästarkursen. Hela tiden tillsammans med mina tidigare kompisar från FFV. Vi kan påstå att vi satte våra spår i FV under den tiden. Vi fanns med där det hände något av vikt.

Under åren på F8, hade vi till uppgift att utbilda såväl värnpliktiga som tekniker på system RB68, vilket gav mig intresse för läraryrket. Dags att söka sig vidare tyckte jag och blev antagen till Lärarhögskolan i Göteborg för att utbilda mig till Yrkeslärare. Ett yrke som jag sedan ägnade mig åt fram till mitten på 90-talet.

Som yrkeslärare kunde jag nu konstatera att jag under åren glömt det mesta av hur det var att vara förvirrad elev. Jag insåg att jag under åren hade släppt taget om allt det grundläggande och bara ägnat mig åt systemtänkande.

Min egen erfarenhet som förvirrad och osäker elev vid FFV, kom nu till hjälp. Jag letade fram mina anteckningar från den tiden och försökte memorera hur våra lärare där agerade för att få oss att lära. Hur Sundholm med sin vänlighet alltid fick oss att förstå att vi var tillräckligt bra, men kunde bli bättre. Även de flesta av de andra lärarna hade samma förmåga.

Jag blev kvar i skolvärden fram till 2007, där jag de sista 10 åren var verksam som rektor för en av Göteborgs skolor. En tid där också mycket av mina egna erfarenheter från FFV kom till nytta. Jag gjorde vad jag kunde för att få eleverna att förstå att de hade möjligheter att lära. Att de genom arbete och stimulans kunde nå de resultat de ville, även om de hade annat modersmål än svenska.

Svenska är ett mycket litet språk och om världens samlade kunskap skulle bestå av det som nertecknats på det språket, skulle det bli en mycket tunn bok.

Vad det gällde elevernas möjligheter, var det många gånger svårt att få skolans lärare att förstå att det var viktigt att lyfta fram dessa. Inte bara se på vilka ”problem” eleven hade, utan också deras förmågor. Att bland det viktigaste de hade att göra, var att stärka eleverna tro på sig själva och sina möjligheter.

Jag tror och inser att mycket av det jag sysslat med under åren, har formats av åren på FFV och i Flygvapnet. Inte enbart vad det gäller verksamheter i skolan, utan också i vardagen. Vi fick lära oss att anpassa oss till varandra och ta tillvara de möjligheter som fanns.

Nu är jag pensionist sedan några år och njuter av livet. Ägnar mycket tid åt min hobby som smed i egen smedja. Även här kommer minnen fram från FFV-åren, där vi under första året ägnade oss mycket åt bänk- och maskinarbete.

Mitt liv utanför arbetet har varit omväxlande, som det är för de flesta av oss. Utöver yrkesverksamheten har jag under åren engagerat mig i internationellt arbete, jag har fru, barn och barnbarn, men allt det där är som för de flesta av oss.

5826 Åke Hännestrand

53orna ger sig inte

53-orna närmar sig nu 80 år, men det hindrar inte att fortsätta med de egna klassträffarna. Nu senast i Linköping.

Som tidigare berättats i propellerbladet ordnar 53-orna sina egna klassträffar och detta på olika orter. Dessa speciella träffar påbörjades 2007 i Linköping och har sedan hållits vartannat år. Alla 53-or närmar sig nu med raska steg 80 år (några har redan fyllt) och detta har föranlett att man börjat tänka varje år. Den senaste var 2015 i underbara Sigtuna.

I år var det återigen Linköpings 53-or som agerade. I Linköping, Flygstaden, finns ju det förnämliga nyinvigda Flygvapenmuseet och därmed är merparten av programupplägget avklarat.

Det var 5320 Rolf ”Kålle” Lindskog med fru Berit som agerade i början av året. De kollade tillgängligheten på Flygvapenmuseet och på hotell Best Western och efter klartecken därifrån satte de ihop och skickade med hjälp av 5318 Bengt Nilsson ut en inbjudan till träff i Linköping den 20:e till den 22:a maj.

Tio f.d. 53-elever nappade på inbjudan och med fruar blev det tillsammans 16 deltagare som anmälde intresse och deltog. Inte så illa.

Fredagen den 20:e maj, DAG 1, samlades man successivt på hotellet och eftersom man träffas så pass ofta blir det inga bekymmer att känna igen varandra, som det var vid första träffen. Och det fanns naturligtvis mycket att prata om sedan sist.

Vädret var gynnsamt om än något kyligt och på kvällen, efter en enkel supé på hotellet, hanns det med en promenad på stan med guidning av 5303 Sven Andersson och fru Berit. De bor sedan länge permanent i Linköping och t.o.m. nära hotellet. På promenaden fick man träffa både Raoul Wallenberg och Tage Danielsson som ju står staty i Linköping.

Höjdpunkten DAG 2 var naturligtvis besök på Flygvapenmuséet (åtminstone för de deltagande f.d. FFV-eleverna) och det blev som väntat en helt fantastisk upplevelse. Man fick följa det militära flygets utveckling i stort sett från första världskriget till nära nu. Mängder av gamla flygplan och därtill hörande prylar finns uppställda eller upphängda på ett snyggt och pedagogiskt sätt och är

försedda med rikliga informationsskyltar. Man förvånas över mängden av flygplansmodeller, svensktillverkade och importerade, som varit verksamma under dessa år. Den 1952 nedskjutna DC 3-an, som legat på havsbotten i över 50 år och bärgades 2004, finns också med och har fått ett relativt stort utrymme i museet. Ingen tvekan, detta är ett museum i världsklass.

Även Gamla Linköping harns med denna dag. Där finns alltid något intressant på gång och där kunde man koppla av en stund med kaffe och landgång eller tårta på Ragnar Dahlbergs café.

De mest energiska deltagarna hann också med att besöka Slotts- och Domkyrkomuséet, som också var mycket intressant och lärorikt att få se. Inte minst Biskop Brasks träff med Gustav Vasa och så Martin Luthers 95 teser.

Söndagen den 22:a, DAG 3, ägnades efter frukost mest åt fotografering och kramkalas för att sedan var och en vända åter hemåt med en ny, rolig och spännande upplevelse i baggaget.

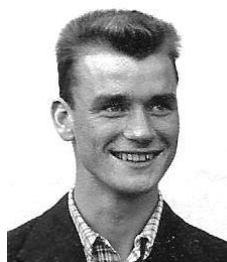

Deltagare denna gång var 5303 Sven Andersson med fru Berit, 5310 Olof Jonsson med fru Monica, 5311 Åke Wijk med fru Siv, 5312 Torbjörn Kjellin med fru Inga-Britt, 5316 Bengt Nilsson, 5318 Tore Nilsson, 5320 Rolf Lindskog med fru Berit, 5322 Harald Stureson, 5324 Rune Tellström och 5325 Jan Welin med fru Birgitta. Till alla övriga, som av någon anledning inte kunnat delta skickar vi här en hälsning.

Ett stort tack till ”Kålle” och Berit och andra medhjälpare som ordnat denna givande träff. Tankar finns redan nu på sina håll om en nästa träff 2017. Det vore ju trevligt.

Kölingared i Västergötland, oktober 2016.

5312 Torbjörn ”Pajsarn” Kjellin

Vad hände sedan 1967-1980

Denna artikel kan ses som en fortsättning på 6441 C-G Carlssons berättelse i Pb 2014

Efter praktikåret på Kungliga Västmanlands flygflottilj, där det var varierande arbete på olika avdelningar och även med avbrott för militärutbildning, som värnpliktig, fick jag ”fast” anställning på Marktele i Tegelvillan på åsen norr om kanslihuset. (Puh, det blev en lång mening, det kan komma fler).

De olika avdelningar som man fick rotera bland var televerkstaden på avdelning 6 där man också fick en inblick i instrumentmekanikerns arbete. Han, instrumentmekanikern hette Rulle? och var påtagligt darrhänt. Men efter att ha tagit en liten hutt till förmiddagskaffet kunde han, med säker hand laga vilket damurs kugghjul som helst hur små de än var. Märklig människa.

Fordonsverkstaden passerade utan att lämna några direkta minnen.

Flygplansunderhåll med inriktning på tele gav ett bestående citat. På fråga om hur hårt skruvarna i plåtarna i flygplanets vingar och kropp skulle dras åt efter ingrepp och återmontage blev svaret kort och gott av 1:e Elmästaren, ”dra som du har huvud till”. Så sant efter eftertanke.

Hamnade till slut, som sagt, på Marktele. Många utbildningar på F2 Hägernäs (PN 521 ”Barbro”, landningsradar), F14 Halmstad (Väderradar PV30, fältbelysning, RK01, 02, fjärrskrift, Talfyr 301B, PN601 ”Anita” navigeringsfyr, PN-67 landningsradar, kabelskarvning), och även i Viksäng (radiolänk), mm. Till slut kunde man lite om mycket.

På F1 tjänstgjorde en meteorolog, Tage Andersson, som doktorerat på väderradar. Han väckte mitt intresse för väder och framförallt väderradar. Hans doktorandavhandling har varit en god och lärorik läsning genom åren.

Han var tidigt inne på att, på MF-nivå, kunna dämpa ekosignalen i steg om 0,5 dB för att kunna bestämma nederbördsintensiteten och därmed mängden nederbörd som kunde väntas. Detta fick mig att börja konstruera och installera en dämpningsanordning på ”gamla PV30” för denna funktion. Detta var i slutet på

1970-talet och var rätt långt gånget när besked om nedläggning av F1 kom. Modifieringsidén avstannade tills vidare.

Service på antenn, PV30

Arbete på utrullningshindret bana 19, F1.

Bland arbetena fanns också service och underhåll av utrullningshindret. Utbildningen på hindret genomfördes lokalt på F1. Den gav en bestående kunskap som jag har haft mycken nytta av genom åren. Att splitsa rep!

Incidenter hände också i arbetet. Vid ett tillfälle när jag och en kamrat var ute på ban/baskabelarbete skulle vi, vid var sitt skåp upprätta kontakt med varandra medelst "fältapan". Jag lyckades ansluta telefonen på fel skruvpar. Vi fick ingen

kontakt, jag väntade ett tag för att vara säker på att kompiserna hunnit ansluta sig. Men icke. Jag upptäckte mitt misstag och bytte skruvpar till det rätta. Kontakt upprättades och kompiserna, som var äldre i gemet, frågade vilket par jag hade använt. När han fick höra vilket par det var sa han, jaha, det var därför flyglarmet gick igång!

Arbete på bas/bankabel

I slutet av 1979 kom en förfrågan från FFV Underhåll i Arboga om jag var intresserad av att börja arbeta där. Arbetet var på markteleverkstaden där man bland annat underhöll väderradar PV30. Självklart var jag intresserad. Kommer ihåg en fråga från anställningsintervjun, som anställande chef på verkstaden ställde, "är du bondpojke?". Jo, de var man ju och anställningen var klar. Började i mars 1980. Första tjänsteresan gick tillbaka till F1 för underhåll av diverse marktelemateriel och dessa tjänsteresor fortsatte tills F1 verkligen lades ner 1983. Utrustningen måste ju underhållas och med endast en tekniker kvar mellan 1980-1983 var arbetsbördan för honom emellanåt övermäktig.

Vet ni förresten att "Nisse" = Kungliga Västmanlands flygflottilj. Härledning kommer i nästa nummer av Pb. Ni som kan svaret, redovisa det gärna på FFVK:s Facebook-sida. Fin vinst utlovas till första rätta svaret. (En gratis resa till Enköping, ni får gå när ni vill!).

Lev väl
6441 C-G Carlsson

J30 Mosquito

När jag (5732) hamnade på F4 som lärling 1959, kom jag till instrumentverkstaden, där 4704 Sven Björk fanns. Han blev min mentor, lärare och allt i allo. Mycket positivt!

Hans kunskaper var som en teknikbok. Bara att insupa och lära sig.

Han berättade om en händelse, när han gjorde lumpen på F4, som helt plötsligt dök upp ur mitt minnet när en norsk Herkules körde rakt in i Kebnekaise 2012.

Något liknande hade hänt tidigare i Sverige, där Sven blev inblandad.

Om denna olycka nämndes inget av i pressen, i samband med Herkulesolyckan.

Första juli 1953 flög en Mosquito från F1 in i en fjälltopp i nordvästra Jämtland, och både förare och navigatör/spanare omkom omedelbart.

Men först lite fakta om J 30 Mosquito.

De Havilland Mosquito är en fascinerande "kärra"! Ju mer man läser om den, desto mer imponerad blir man av den. Egentligen höll den aldrig på att få se dagens ljus. 2 ggr fick man nobben av engelska krigsministeriet, men till slut lyckades man övertyga dem. (Ref Wikipedia.se) Vad var det som var så fantastiskt med den då?

Den blev snabb. Efter dåtidens mått mätt, oerhört snabb. Den maxade 688 Km/tim på 8500 meters höjd. Den flög ifrån Spitfire, som skulle eskortera

bombplanen, den flög ifrån alla tyska maskiner, fastän det var ett bombplan! Imponerande.

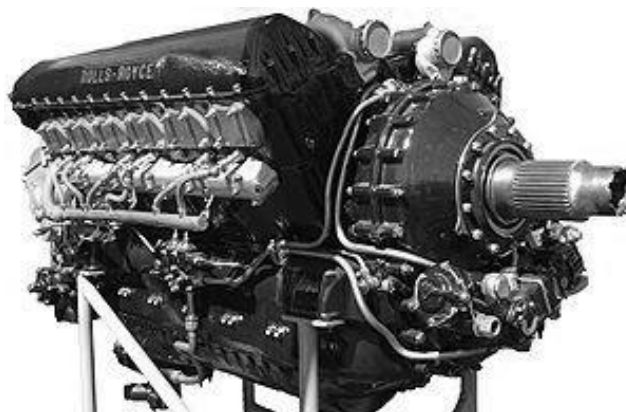
Varför? Den byggdes i huvudsak av trä, limträ. Utrustades med dåtidens ”värstingmotor”, två Rolls Royce Merlin (Stenfalk). En V12a på mer än 1500 hästar. Den försågs med trebladig alternativt fyrbladig propeller.

Därför flög den ifrån alla andra p.g.a. den låga vikten.

Den svenska versionen hade fyrbladiga propellrar.

Motorn är värd en egen artikel, men den satt i en mängd olika ”kärror” under kriget.

T.ex. Mustang, Spitfire och olika bombplan. Den tillverkades i 149 659 exemplar!

Otroligt. Den var 1,75 m lång. Skulle

man ställa dessa motorer på rad skulle det bli en längd på 261 903 meter.

Motsvarande Stockholm – Västervik, eller Stockholm – Söderhamn. Vad de kunde på den tiden.

Svenska Flygvapnet köpte 60 Mosquito 1948, (surplus). Den hade utrustats med radar (engelsk/amerikansk) och man ansåg att det behövdes som nattjaktplan.

Alla stationerades på F1 i Västerås. Fick beteckningen J30, numret efter J29an.

Blev det sista propellerdrivna jaktplanet, men det första med flygburen radar.

23 st havererade. Där ingick i slutskedet haveriet uppe vid Anjan.

Anjan är en sjö uppe, vid nordvästra Jämtland. Fjällpartiet där består av fem fjälltoppar som benämns Skäckerfjällen. Alla toppar ligger på en höjd av ca 1200 meter. (Jämtlands län har 78 fjälltoppar).

Den första juli 1953 var F1 upp till Jämtland på övning. Man flög inte i rote, utan det var s.k. fri flygning. En ”kärre” kom tydligen vilse, och skulle bland molnen orientera sig var man var dvs se marken. Den dammade rakt in i ena fjälltoppen. Enligt Sven, hade den flugit 30 m högre, så hade den klarat sig! Otur.

Sven Björk gjorde lumpen vid F4 vid tillfället. Han blev uttagen till en ”städpatrull”.

En grupp startade från Frösön (12 mil) med avsikt att städa upp nedslagsplatsen.

Efter ett antal dagar kom man dit till Kolåsen. (Hembyn för 4916 Göran Lundström, som har tagit bilden)

Man rodde dem över en sjö, där de slog läger. Sedan fick man gå upp på fjället. Med sig släpande man bl.a. dynamit och bränsle!

Enligt Sven, låg vrakdelar utspridda över hela fjälltoppen. Till och med på andra sidan av nedslagsplatsen. Runt hörnet. Ett svårt jobb. Ingenstans kunde man gömma prylarna.

Kalt. Inga skrevor. Man försökte spränga sönder motorerna. Misslyckat. Man tände eld på allt trä. Det brann som tusan, men när bränslet brunnit, fanns träet kvar. Limträ som tydligen var indränkt i något. Det enda som var någorlunda intakt var stjärtpartiet, resten i spillror.

Författaren Mikael Forslund har skrivit en bok om J 30 Mosquito. Mycket intressant bok. Den behandlar epoken vid F1 med J 30. Massor av fina svart vita bilder från livet på F1. Arbetsbilder!

Folk som håller på med något. Inte uppradade. Mycket fakta, bl. annat om radarn och sist men inte minst om alla haverier och tekniska problem.

Alla haverirapporter finns där. En spekulerad rapport finns där om Anjanstörningen.

Man har antagit att det gick till si och så. Inga vittnen finns. Enligt Sven stämmer riktningen dåligt för inflygningen.

Ett annat haveri utanför Västerås, stämmer dåligt med haverirapporten. Föraren fick motorproblem efter start från F1. Han lyckades styra den förbi Domkyrkan i Västerås, ut över Johannisberg och söderut. Där hoppade de och "kärran" störtade vid Strömsholm. Bägge klarade sig, och när de läste haverirapporten, stämde det dåligt, mot verkligheten. Tydligen författade man rapporten från ett skrivbord.

Mera läsning om Mosquito finns på nätet.

Arboga Elektronikhistoriska Förening skriver om den och radarn (PS 20)

Signaturen Stig Hertze finns där (5209)!

Efterlysning: I boken om Mosquito, finns som sagt, en mängd bilder på värnpliktiga som jobbar med den. Utan namn. Chansen att några FFVare finns med där är stor. De som gick på skolan på fyrtiotalet, måste ha funnits på F1 som mekar. Finns det någon som kan låna boken och kolla?

Inte bara det. Alla kan låna boken. Den är mycket läsvärd.

För den som är intresserad av att se en riktig Mosquito, blir det besvärligt. Enligt boken finns inte många exemplar att titta på, trots att det tillverkades i 7781 exemplar.

Det närmast Sverige, finns i Norge. På deras motsvarighet till vårt museum i Linköping, nämligen i Bodö Nordnorge. (Den kärran har trebladiga propellrar.)

Enligt boken finns det en på Gardemoen, men stämmer det i nutid?

Den som liknar den svenska mest, finns i Bryssel.

En bra bit dit för de flesta FFVare.

5732 Kjell Landgren

Varför blev det FFV och vad hände sedan

Året är 1962 och jag går i klass 8.

Jag har via pappa fått möjlighet att praktisera på ett Radio/TV-företag i Östersund. En av delägarna är ingenjör och mycket duktig på radio/TV-reparationer men även inom kommunikationsteknik såsom polis och taxi. Han imponerar på mig och jag bestämmer mig för att bli ingenjör inom Radio/TV-teknik.

Nu skall man bestämma sig för vad man skall göra efter nian. Mitt mål sedan ett år tillbaka var att bli ingenjör men jag kände mig lite för ung för att börja studera på gymnasium. Att fortsätta läsa skulle vara bra för att mogna och skaffa ytterligare erfarenhet så jag beslöt mig för att försöka komma in på verkstadsskolan i Östersund. Dåvarande Ungdomsförmedlingen ansåg att mina betyg inte var tillräckligt bra för att komma in på verkstadsskolan för radio/TV utan förslog istället att jag skulle söka till FFV i Västerås. Sagt och gjort och snart åkte man till Söderhamn för test och senare under våren kom antagningsbeskedet. Nu var det bara att planera för att flytta hemifrån.

1963-1966 Gick jag på skola i Västerås, FFV på Lövudden.

Redan till första kollegiet var jag beredd att åka hem. Jag längtade verkligen hem och inte blev det bättre av att bli uppkallad efter kollegiet till kamrer Jarking och få reda på att man hade för dåliga betyg i yrkesarbete och engelska. Nu var det tur att föräldrarna kom ner strax efter kollegiet för att få se hur vi hade det. Efter föräldrabesöket bestämda jag mig att jag skulle ta mig igenom denna skola, få både teoretisk kunskap, praktisk kunskap och mognad för att sedan gå på tekniskt gymnasium.

Mitt tredje år på FFV blev inte riktigt som jag tänkt mig. Jag hamnade på F6 i Karlsborg och bodde ihop med Göte Svensson (6357). Placering var radio- och radarverkstaden. Radarkurs fick jag gå i Västerås men jag trivdes ändå inte med jobbet. Jag bad om förflyttning till annan flottilj men det slutade med att jag kom tillbaka till FFV som instruktör ca två månader före jul 1965. Här trivdes jag bättre tills läsåret var slut och jag ånyo skulle till någon flottilj. Innan jag började på FFV hade jag bestämt mig för att när åren på FFV var över så skulle jag börja på tekniska gymnasiet. Därför behövde jag bara en anställning under juli månad 1966 innan min sejour inom flygvapnet var slut. Jag hamnade på F4 som då hade

J29 Tunnan. På F6 hade jag utbildats på J32 Lansen så det kändes som ett steg bakåt men det gjorde inget med tanke på att jag bara skulle vara där en månad.

När jag antagits till tekniska gymnasiet John Ericssonskolan i Östersund så visade det sig att man beslutat att treåriga tekniska gymnasier skall övergå till fyraåriga gymnasier istället. För att få ut några ingenjörer 1969 så satte man i Östersund ihop två klasser, en maskin och en el, där eleverna inte kom direkt från nioårig skola utan hade någon typ av påbyggnad som praktisk realskola, förvärvsarbete eller läst på folkhögskola/komvux. Så jag hamnade i el-klassen och åldersstrukturen var från 18 år till 40 år. Jag vill nog påstå att tack vare åren på FFV med ytterligare kunskaper och mognad, gick det bra att läsa dessa tre år.

Mitt huvudintresse var sedan tidigare radio/TV så min tanke var att efter mina tre år även läsa det fjärde året som hade inriktning på tele. Under mitt tredje år fick jag en klassföreståndare som övertalade mig att helt enkelt lämna tanken på radio/TV och ägna mig åt elkraft istället vilket jag även gjorde.

Skolan hade förändrats läsåret 1967-1968 genom att ekonomiska gymnasiet hade flyttats till tekniska gymnasiets lokaler.

På John Ericssonskolan fanns en vaktmästare, Martin Sundling. Han var engagerad i folkdans.

Med både teknister och ekonomer så fanns det ett underlag för att få ihop ett antal elever (både manliga och kvinnliga) och lära dom folkdans. När anmälningstiden för kursen gått ut så var det inga anmällda. (det kanske inte är så lätt att börja med folkdans om man inte kan gammaldans) Martin sätter nu upp anslag om att det skall bli en gammaldanskurs och nu kommer elever från såväl tekniska som ekonomiska (Bröderna Lindqvist är stora och kända vid detta lag i Jämtland men även Nils-Emils). Själv kände jag att det kunde var kul att lära sig gammaldans och man kan väl säga att det gick som en dans, så till jul 1968 så hade vi lärt oss vals, schottis, hambo, mazurka och snoa. Nu är den listige Martin snabb och inbjuder oss alla att lära oss folkdans. Vi är tillräckligt många som nappar på detta och belöningen blir en uppvisning på Expo Norr-mässan i juni 1969.

1969-1970 gjorda jag värnplikten på F4 Frösön och F10 Ängelholm

Division 3 F4 värnpliktiga Foto 1970

Nu hade jag haft uppskov med värnplikten något år så det var bara att krypa in i flygets kläder på F4. Ibland tycker man att tiden står stilla och på F4 kändes det så. Tunnan fanns fortfarande kvar 1969 och befälen under de tre första månaderna var mina lekkamrater från tiden 1950-1959. Flygvapnet har dock bestämt att F4 skall byta flygplanstyp så några av oss som ryckte in sommaren 1969 fick åka till F10 i Ängelholm för att utbilda oss på J35 Draken. Framåt oktober kom beskedet att vi som kom från F4 och var på F10 skulle följa med en av F10's divisioner upp till F4 och hjälpa till någon vecka för att sedan återvända till F10. När dessa veckor hade gått och vi skulle tillbaka så undrade befälen på division 3 på F4 om jag inte ville stanna kvar och det var skönt att höra. Efter lite prat ned baschefen och några till så fick jag stanna på F4.

Vid jul så står det i Östersundsposten att Uppsala Universitet skall starta en 20-poängskurs i matematik i jan 1970. Jag kontaktar personalassistenten som gör en skrivelse till översten och jag beviljas fri från vaktjänst under tiden jan till och med maj samt ledigt onsdag eftermiddag, fredag eftermiddag och lördagar eftersom föreläsningar sker då i Östersund. Med tanke på att det är lite "dödtid" på divisionen så frågar jag den nye elmästaren Jan-Erik Nowén om jag kan ta dit litteraturen och läsa, så säger han att det enda jag behöver göra var att studera medans jag var där. Att Jan-Erik var en tidigare FFV-elev (5651) visste jag inte. Det är en sak som jag glömde bort med Jan-Erik och det var att tacka honom för att han gav mig denna möjlighet. Tentan klarade jag utan problem.

I slutet på juni 1970 så muckar jag och skall nu börja jobba ”civilt”.

Redan under sista året på gymnasiet får jag erbjudande om jobb på ASEA i Västerås men det får vänta tills jag gjort lumpen. Kanske finns det andra arbetsgivare som också kan erbjuda något mer än jobb och lön?

Jag var på ett stort Svenskt företag om ett jobb men när jag frågade om utbildning så svarade dom att det var nog bra men bara jag gjorde det på fritiden och bekostade allt själv så var det väl bra. Jag tänkte mig faktiskt ett annat svar.

Jag tog upp tråden med ASEA och blev erbjuden ett jobb på strömriktaravdelningen som utvecklingsingenjör. Dessutom kunde jag få gå ASEA's högre tekniska kurs, som delvis bedrevs på betald arbetstid och delvis på fritiden samt all kurslitteratur betald av ASEA. Utbildningen varade tre och ett halvt år. Valet var enkelt. Flytten gick till Västerås.

1970-1975 Arbetar jag på ASEA Y-sektorn

Börjar på Y-sektorn med att bl.a. ta fram en anläggning tillsammans med ASEA Ludvika för att testa isolatorer med en spänning upp till 1,25 MV. En annan uppgift var att ersätta luftreaktorer i strömriktare med ferritreaktorer. Att ta fram reglernoggrannheten och dess

temperaturberoende för den nya strömriktarserien var ytterligare en uppgift liksom att dimensionera strömmätenheten och fältmataren för respektive storlek i stömriktarserien. Studierna startar på hösten 1970 med mattelektioner i Rudbeckianska skolan. Får även reda på att folkdansare håller till på Rudbeckianska i början på 1971 så jag går dit för att dels träffa andra människor men även för att dansa.

Där träffar jag Siv och jag gör sällskap med henne eftersom vi båda bor uppe vid Finnslätten. Det drar igång även gammaldans på Riksyркesskolan som låg granne med mitt boende på Gunnilbogatan. Efter dansen så var vi ett gäng som gick hem till mig och åt räksmörgås och lyssnade på musik. Siv och jag började umgås allt mer och i slutet av april 1971 bestämde vi att flytta ihop.

Under några vintermånader börjar jag träna med andra på ASEA inför kommande Vasalopp men jag får avbryta träningen eftersom jag skadar ett knä. Dock har jag hunnit med att vara med i utvecklingsavd. lag i både fotboll och hockeybockey.

Efter en hel del ansträngningar så lyckades jag slutföra studierna på våren 1974. Nu hade jag nått ett av mina mål nämligen att klara av studierna och längtan norröver började ta form.

Ett annat mål som vi nu planerat var att gifta oss, vilket skedde i Skerike kyrka den 6 juli 1974.

Sökte ett antal jobb i Norrland men inte förrän i aug 1975 kom vi till skott. Jag blev erbjuden jobb i Sundsvall på ASEA som anläggningsingenjör och tackade ja.

På jobbet hade det kommit in ett problem i Irak, Bagdad, Falluja, om en strömriktare som inte startade men hade fungerat i febr 1975. Ingen ville åka så jag anmälde mig frivilligt och fick åka efter diverse ordande med pass och lämpliga sprutor.

Liknande detta hus bodde jag i Falluja

Cementindustrin utanför Falluja

Resan ner gick via Köpenhamn, Frankfurt (tror jag), Beirut och till Bagdad. Kom dit vid midnatt och blev hämtad av polacker som jobbade på cementindustrin. Fick logi hos den polske läkaren i Falluja. Det var varmt, ca 50 grader i skuggan ute vid cementfabriken. Det gällde att dricka mycket. Eftersom jag var ganska grön på ett sådant här jobb så trodde jag på vad polackerna berättade för mig så det tog drygt en och en halv dag innan jag förstod att det dom berättade inte var riktigt relevant. Felet var väldigt enkelt, nämligen att justera ett relävärde eftersom det nu var så varmt där. Sedan fick jag gå hem till den polske projektchefen för att skriva på ett papper om att ASEA tog på sig allt ansvar. Detta vägrade jag och sa att det jag kunde skriva under på var vad det hade varit

för fel och till slut enades vi om detta. Därefter fick jag gå in till Irakierna och berätta om felet och förklara hur strömriktaren fungerade, hur jag felsökt och vilka instrument jag använt. Sedan stannade jag kvar i Bagdad från onsdag e.m. till fredag morgon. Endera var man fattig eller så var man rik om man bodde i Bagdad. Småbarn kring 6 år gick omkring och erbjöd mig att få mina skor putsade.

skoputsning i Bagdad

i centrala Bagdad

Okände soldatens monument Bagdad

Buss i Bagdad

Flyget hem gick först till Beirut där soldater omringade planet p.g.a. att Israel och Libanon börjat kriga med varandra under veckan jag var i Irak. Kom hem till Västerås på fredag natt efter att ha varit i Irak i 8 dygn. Nu var det bara att börja leta bostad i Sundsvall eftersom flytten skulle gå i månadsskiftet nov/dec.

Vi fick tag i en lägenhet bara några hundra meter från ASEA så det var lätt att gå till och från jobbet. Dock blev jobbet så att jag mest var bortrest under veckorna. Att bo i lägenhet var kanske inte det vi strävade efter så vi letade efter ett hus. Detta får vi tag i strax före sommaren 1976.

Arbetet på ASEA var menat som anläggningsingenjör, d.v.s. vara ute hos kund och hjälpa till med tekniska lösningar, göra offerter, beställa material och ordna med montage och igångkörning. På grund av mitt arbete i Västerås så blev det lite annat också. Jag var med ute för att kunna göra offerter, göra vad vi kunde för att få affären, beställa matr., själv göra konstruktionerna, ordna så att det byggdes skåp/pulpeter o.dyl., själv medverka vid installation, göra igångkörningen själv samt utföra service på det som sålts men även på främmande fabrikat. En lärorik tid som dock krävde mycket resande. Man kan säga att jag lärde mig köra bil under åren på ASEA i Sundsvall. Jag fick stor nytta av det en gång i Umeå mellan jul och nyår 1977 då jag fick köra av vägen för att klara mig och min medpassagerare. Kardanaxel och bakaxel bröts loss men bilen reparerades men tyvärr så gick hjulen inte i linje. Bilen byttes mot en orange Sabb 99,-75 1978. Efter denna incident så tänkte jag att det vore bättre att sluta på ASEA och ta ett betydligt lugnare jobb.

1980 börjar jag anställningen på Gullfiber som dataingenjör.

Med vetskap om vad jag gjort på ASEA så blev det mycket ställverk och likströmsdrifter att syssla med. Fick åka till Bracknell i England och gå 4 veckor på utbildning hos Honeywell. Bra för att dels lära sig om datorer men även det engelska språket. Efter ca ett år så blir det oroligt på Gullfiber och flera chefer säger upp sig. Jag blir erbjuden att bli el/instrument/data-chef och tackar ja. Efter ytterligare en tid så blir jag nedkallad en torsdagskväll och blir ombedd att pruta i budgeten samt medverka till att säga upp 1/3-del av arbetsstyrkan (totalt jobbade ca 750 personer på Gullfiber). Nu blir jag själv orolig och funderar på att byta jobb igen. När jag är på en utbildning i Norrköping så träffar jag elchefen från Husum och vi pratar om min situation. Han säger då att jag skall söka jobb i Husum vilket jag också gör.

I slutet av maj får jag besked att jag får jobb i Husum

Nu är det bara att sälja huset i Söråker och ordna något nytt i Husum. Att sälja hus i Söråker (ca 1000 inv.) blir inte lätt m.t.p. uppsägningarna på Gullfiber och Gunnebo spikfabrik.

Antalet anställda vid fabriken i Husum är ca 1200 personer. Mitt jobb handlar om att vara länken mellan el- och instrumentavd. Dom samarbetar inte så mycket. Tur att jag känner anställda på fabriken sedan tidigare både på elavd. och

instrumentavd. Jobbet blir inte riktigt som jag tänkt mig. Arbetstakten är för låg för mig. 1984 blir elchefsjobbet utannonserat och jag anmäler mitt intresse men jag får besked om att jag inte är aktuell av underhållschefen. Lika bra att söka nytt jobb! Ser ett jobb på NOACK batterifabrik i Hultsfred (var det nu ligger?) och beslutar att söka jobbet. NOACK och jag kommer överens i slutet av nov 1984 och anställningsdagen hoppas vi skall bli den 2 jan 1985 om Husum går med på det. Elchefen konstaterar att jag inte trivs i Husum och då är det bättre om jag slutar den 31 dec 1984. Detta blir bra ty då kan barnen börja vårterminen i Hultsfred.

Nu skall flyttlasset gå den 2 jan 1985 till Hultsfred.

Det är den vinter då det snöar rejält. E4'an utanför Gävle ser man inte riktigt p.g.a. snödrev. I småländska skärgården kör man med bandvagnar för att komma ut till isolerade hem.

PÅ NOACK jobbar jag som elchef med planering av elarbeten, utbildning, projekt, service, igångkörning och att få fram rätt material för underhåll. Antalet anställda på batterifabriken är ca 450 personer. Jobbet i sig är rätt bra men denna industri uppvisar oro när vinsten inte är tillräckligt bra. Dessutom blir det nedläggning av fabriken i Halden, Norge. I Vimmerby tidning så står det om oro på Silverdalens pappersbruk (7 km från Hultsfred) och att elchefsjobbet där är ledigt. Jag har alltid trivts med massa- och pappersindustrin och beslutar mig för att söka elchefsjobbet. Det tar bara två veckor så har jag ett anställningskontrakt med Silverdalen.

Under FFV-tiden var man ute och seglade/rodde och där grundlades längtan efter båt. Nu befinner vi oss nära havet och känner att vi har råd med båt så det inhandlas en begagnad segelbåt Monark 540 från Fisksätra marin i Stockholm 1989. Med denna åker vi bl.a. till Arkösund och Söderköping en sommar. Båten säljs 1995 i febr till en tjej i Göteborg och nu intresserar vi oss för en motorseglare Uttern 890 som finns i Blankaholm. Tyvärr så är den såld. Vi letar vidare och finner en Uttern 810 i Kalmar när vi är på båtmässan Stockholm 1995. Sagt och gjort så blir vi båtägare igen till påsk 1995. Båten lämnas in på Vituddens båtvarv på hösten 1995 för motorgenomgång, installation av ekolod, förlängning till 890 och omlackning. Därefter blir det mycket båt när vi är lediga, ty det är en väldigt bra avkoppling från arbetslivet.

1987 Arbetar på MoDo Silverdalen

Silverdalens Pappersbruk

Mitt jobb började 1 mars 1987 som el/instrumentchef. Bruket hade fått en ny bestyrkare 1985 och nu var en ny kalender upphandlad och skulle monteras. Man skulle även bygga ett nytt rull-lager bakom höglagret så det fanns mycket att göra.

Underhållschefen sa upp sig på hösten 1987 och jag fick frågan på att vara tillförordnad säkerhetschef tills ny underhållschef anställdes och jag accepterade.

1988 anställdes en underhållschef och vi kom överens om att jag skulle fortsätta som säkerhetschef ett år till. När det året gått så blev det permanentat så att jag var säkerhetschef på företaget. I början på 1994-1997 så gick jag en del kurser i Nyköping rörande Risk Management, Säkerhetsjuridik, Riskfinansiering och säkerhetsskydd. Kurserna ordnades av Mälardalens högskola.

MoDo skickade mig även på utbildning i Ledarskap som genomfördes av Högskolan i Östersund men bedrevs i Norrköping.

Jobbet på Silverdalen var mycket intressant och jag fick dels ordna ombyggnad av totalt fyra arkmaskiner samt byta högspänningsställverket. Det blev även en del förändringar i ställverk, drifter för pappersmaskin och kvalitetsmätutrustningar.

Under min tid så hann jag även med att vara en av deltagarna i införandet av ISO 9000. Efter införandet hade jag även ansvaret för mätutrustning som påverkade papperskvalité och miljö.

1995 sade underhållschefen upp sig och jag och en annan person delade upp underhållet så att jag fick ansvar för växel/post-personal och lokalvårdarna. Förändringen medförde också att jag satt i ledningsgruppen tills det blev en ny organisation 1997. I och med omorganisationen satt jag inte längre i ledningsgruppen men hade kvar personalen och verksamheterna.

1 Juli 1998 tar ABB Service över underhållet på Silverdalen. Mitt jobb är detsamma som det var i juni 1998 så någon förändring märks inte av. Efter ett tillbud på en maskin där en produkt från ABB varit inblandad så bestämmer jag mig för att undersöka om fler vet något om det är ett problem med produkten. Det besannas att produkten har problem av säljare och en tidigare produktansvarig på ABB. När jag tar upp detta med ansvarig för ABB service i Silverdalen och att jag vill informera andra inom papper- och massaindustrin så blir jag uppmanad att tänka på att jag jobbar för ABB och inte föra informationen vidare eftersom det kan skada ABB's förtroende. Jag beslutar mig då för att sluta på ABB och söker jobb på MoDo Silverdalen.

En ny produkt, inkjetpapper, har just tagits fram på bruket och jag erbjuds anställning på MoDo som försäljare av inkjetpapper som är en teknisk produkt och dom tycker att detta skall passa mig.

1999 Arbetar på MoDo Paper/M-Real Silverdalen

Den 1 april 1999 börjar jag som försäljare av inkjetpapper på MoDo med hela världen som arbetsfält. Bland det första jag skall göra är att åka till Oslo och demonstrera papperet på en mäsas. Därefter åker Lars Andersén och jag till Riga för att presentera produkten för Finland, Estland, Lettland, Litauen, Ryssland och Ukraina.

Nu börjar även en period där jag reser ganska mycket i Sverige för att skapa kontakter med användare av inkjetpapper i storformat samt genomföra en hel del tester hos företag med storformatskrivare. Det visar sig efter ett antal månader att vårt inkjetpapper tar lite för lång tid att torka så vi måste utveckla det mer mot snabbare torktid.

Försök görs att jag skall lämna säkerhetschefsjobbet vilket under mycket kort tid utförs av annan inom MoDo men efter påtryckning från skyddsombudet så får jag tillbaka säkerhetsjobbet.

SCA och MoDo gör nu gemensam sak av att bilda ett nytt bolag inom finpapper som får heta MoDoPaper (eftersom MoDo har det bästa ryktet på marknaden). Ny VD för bolaget blir Jan Åström (kommer från MoDo Husum och senare SCA) och han tillsätter Lars Winter som platschef i Silverdalen. Jan känner jag sedan tiden i Husum då vi jobbade med brottningsklubben där.

Nu närmar sig millenniumskiftet och jag har med mig jobbet från ABB Service att säkerställa att inget händer med våra styrsystem och andra hjälpsystem. Inom MoDo-koncernen rapporterar vi framstegen med säkring av systemen på respektive bruk.

Och som hos så många andra företag så händer inget med systemen under natten vid millenniumskiftet.

Nya MoDoPaper skall börsintroduceras på våren 2000 men ett finländskt bolag, Metsä-Serla, köper MoDoPaper innan börsintroduktionen. Nu bildar Metsä-Serla ett nytt bolag som heter M-Real där alla tidigare bruk i deras koncern ingår. M-Real köper även ett tyskt bolag, Zanders, som tillverkat inkjetpapper i mer än 10 år vilket resulterar i att inkjetpapperstillverkningen i Silverdalen läggs ned.

Nu får jag nya arbetsuppgifter som att sälja digitala tryckpapper till vår grossist som finns i Amsterdam och har marknaden i Benelux. Dessutom skall jag försöka intressera spelkortstillverkare att köpa vår boardprodukt för korttillverkning.

Ganska snabbt så utökas mitt område med Frankrike, Spanien och Portugal vilket gör att jag reser till Paris, Madrid och Lissabon.

Det räcker inte med denna marknad utan även följande tillkommer: Polen, Tjeckien, Slovakien, forna Jugoslavien, Grekland, Cypern, Turkiet, Rumänien, Bulgarien, Ukraina och Ungern. Hela detta område sköts från Budapest.

Ytterligare område som tillkommer är Afrika och hela mellanöstern. Dessa områden sköts från Pafos på Cypern.

Jag träffar många människor på detta sätt och resandet planeras så att jag åtminstone är hemma varannan vecka eller två av tre veckor. Samtidigt lär man sig att resa, att inte ha bråttom och samtidigt hantera plötsliga situationer som kan uppkomma med flyget, hotellet, taxiresor och kunder.

Den 22 november blir alla anställda vid Silverdalen kallade till Folkets hus och där meddelar M-Reals VD att bruket skall läggas ner 2002. En sorgens dag för oss alla.

Nu gäller det att ta tag i situationen och börja leta efter jobb igen eller skall man bli egen företagare. Båda vägarna hålls öppna och ALMI och M-Real ger besked att min utbildningsplan för att bli egen företagare finansieras av dom. Samtidigt söker jag jobb på andra håll. Så många olika förklaringar till varför man inte var intresserad av mig har jag aldrig hört. Vi får dock ett tips om att ta fram alla vi känner i vår adresslista i Outlook och skicka ett meddelande till dom att vi står till arbetsmarknadens förfogande. Sagt och gjort, men tiden går och efter tre månader utan napp är man på väg att ge upp. Men då händer det. Holmen i Hallstavik hör av sig och beklagar att mina handlingar har hamnat mellan några stolar. Efter ett besök på Hallsta där dom vill veta vad jag vill utan att dom direkt pratar om någon speciell tjänst så känns det som att det var kul att se det bruket. Dock ringer dom tillbaka efter någon vecka och vill ha ett nytt sammanträffande. Nu har dom ett specifikt jobb som projektledare inom el/instrument som dom presenterar. Det är så att den som har jobbet har begärt att få sluta, han är 61 år och har en cancersjuk sambo, och dom tror att jag skulle vara en person som passade att ta över hans jobb med lite introduktion. I april har vi ett nytt möte och nu har allt klarnat. Nu ringer även ett annat bolag som gärna vill anställa mig eftersom jag har "åldern" att vara ålderman åt det övriga unga gardet på det företaget. Jag tackar dock nej till jobbet. I slutet av april är vi klara med anställningsvillkoren så det är bara att skriva under anställningspapperna.

2002 Arbetar på Holmen Hallstavik

När jag kommer till Hallsta 1 juni 2002 så har Holmen precis bytt ut en pappersmaskin och fått igång den nya. Jag jobbar inte så mycket på den nya maskinen utan jobbar en hel del med instrument och styrsystem på andra håll i

fabriken fram till jul 2002 då personen jag skall ersätta slutar.

Privat så bor vi i ett hus bara några hundra meter från speedwaybanan så vi börjar gå dit på matcher och det fortsatta vi med ända tills vi flyttade från Hallsta. (Rospiggarna blev "vårat lag")

Nu blir det mer fokus på nya pappersmaskinen. Jag upptäcker bl.a. att det finns några felaktiga formler i styrsystemet och att processgivare är felkonfigurerade i styrsystemet. Detta leder till att jag får kolla alla tusen kretsar inom processgivare. Detta tar tid. Efter ett tag så finner vi att en elektronikprodukt inte fungerar som den skall och det finns över två hundra av denna produkt i maskinen. Ny felsökning och kontakt med firman som sålde produkten men även tillverkarfirman. Efter ca sex månader så har tillverkaren hittat fel på produkten så det blir byte av alla som finns i maskinen. Jobbet går mycket bra och alla blir nöjda till slut.

Nu skall en rullmaskin byggas om så att den blir säker och fungerar åtminstone i tio år till.

Nya jobb strömmar in. Eftersom Hallsta har haft det svårt att få investeringar för att byta styrsystem och uppgradera maskinerna elektroniskt så får jag på min lott att vara projektledare för att antal investering. Vi byter styrsystem på sliperiet, TMP1-2, TMP 3, blekeri, lägger upp ett fibernät runt hela fabriken och gör planer för att modernisera PM 12.

Nu har omvärlden kommit på att tidningspapper finns det för mycket av. Vi skall använda internet. Omstrukturering behövs i branschen. Beslut fattas att lägga ner PM 2. Något år senare beslutas att lägga ned PM 3, sliperiet, vedlinje 6, returpappersfabriken och stänga samtliga pannor i ångcentralen och bara ha två elpannor igång. Satsning skall göras på dom två stora pappersmaskinerna samt försöka göra bruket självförsörjande på ånga så att man kan sälja barken. Slutet för mig blir att jag jobbar med avveckling av de enheter som stängts samt hjälpa till med investeringarna för nya vedplan med nya grindar, ny belysning av vedplanomläggning av kablar och sanering av dessa kablar. Även den nya vägen för vägning av vedbilar, kemikaliebilar och barkbilar tillhör arbetsuppgifterna.

Nu har jag även blivit så gammal att det är dags att börja fundera kring pension. Jag får erbjudande om avtalspension 2011 men p.g.a. arbetsbelastningen så blir det verklighet jan 2012. Efter att ha varit hemma 7 mån så blir jag ombedd att

komma ner och hjälpa till och Holmen och jag hittar en överenskommelse för detta så jag jobbar vidare på timbasis till maj 2014, då jag slutar eftersom vi skall flytta tillbaka till Hultsfred.

Var med i Lions från 2003 till 2009 där man lärde känna en del andra personer än de som jobbade på bruket men fick även vara med och hjälp folk som hade problem i Hallsta, i Sverige och runt om i världen. Här visste man att av allt som vi samlade in gick 100% till behövande. Allt annat i verksamheten betalade medlemmarna såsom klubblokal, middagar, fester, transporter o. dyl.

2014 i maj flyttar vi till Vimmerby för att komma närmare Hultsfred där vi önskar köpa hus.

I nov 2015 hittar vi ett hus som tilltalar oss och i nästan två månader renoverar vi huset så att vi kan flytta in den 25 maj 2015.

När det gäller mitt liv som yrkesarbetare så har det varit händelserikt, utvecklande, intressant och skulle jag välja yrke en gång till så skulle jag fortfarande välja att syssla med el/elektronik.

Sedan 1971 har jag haft min underbara livskamrat Siv med mig och vi har tre underbara barn (enbart pojkar) samt tre barnbarn (två flickor och en pojke).

Livet har varit underbart när man har haft jobb man trivts med och familj som ”ställer upp” för varandra.

6352 Tore Sjöberg

Östersundsträffen 2016

Tisdagen den 1 november var det så dags för oss här uppe i Östersund att åter samlas för vår återkommande träff. Det var ett år sedan och vi ser väl lite äldre ut än i fjol. Vi som träffades ute på före detta F4 restaurang Murklan var:

5644 Modigh, 5627 Håkansson, 5709 Andersson, 5732 Landgren, 6017 Hansson, 6148 Nöjdberg, 6247 Persson, 6456 Eidet, 6505 Andersson, 6523 Lindström, 6643 Olsson.

Vem som är vem på fotot får bli en gissningslek för betraktaren.

Sist men icke minst **EN GOD JUL OCH ETT GOTT NYTT ÅR!**

6148 Morgan Nöjdberg och övriga från Östersund.

Lövudden 2016

För KFUM, på Lövudden, har år 2016 har varit ett stort steg i rätt riktning för föreningen. Efter förra årets avtalsskrivning om uthyrning av hotellfastigheten till Västerås Stad, i tre år, så har vi en bra hyresgäst som betalar sin hyra i tid. Ekonomin har rättat till sig och vi kan fokusera på underhåll och renovering av våra fastigheter.

Kiosken fick i vintras en vattenskada och har totalrenoverats invändigt för att matcha behovet i framtiden av kiosk och gatukök på området. Vi hade öppet alla dagar i veckan under sommarmånaderna. Det blev väldigt uppskattat att kunna köpa glass, godis, smörgåsar och fika.

Sommaren på Lövudden har som vanligt inneburit dagkolloverksamhet, Sommarkul, under totalt 7 veckor. I år lade vi till en vecka med extra personal för att ta emot fler barn/ungdomar med funktionsnedsättning. Det blev en mycket uppskattad vecka som vi kommer att fortsätta med. Vi som tidigare har vi hyrt ut kanoter och segelbåtar och vi sponsrades med 4 nya trampbåtar att ersätta de gamla uttjänta.

Vi har anställt två av våra tidigare fas-3 killar för fastighetsskötsel vilket ger oss möjlighet att planera renoveringar och underhåll på ett mer långsiktigt sätt. Vi har ifrån juni fått möjligheten att ha praktikanter, asylsökande, via migrationsverket. Två inom kolloverksamheten och tre inom fastighetsskötsel.

Vi har påbörjat renoveringen av vandrarhemshuset Pilen, närmast friluftskyrkan, för att ha det klart till kommande sommarsäsong.

Alla bord med bänk har fått nytt trä och bryggor har börjat renoveras för en fräschare utemiljö.

Hamnen är fortfarande ett diskussionsämne, men klart är att den ska vridas söderut och kommer då inte, i någon större utsträckning, störa bad och seglingsverksamheten. Byggstart 2018 enligt Västerås Stad.

2016 är året då vi åter bjuder in till Julmarknad på Lövudden och vi ser på framtiden med gott hopp.

Anette Hedberg Björklund

Föreningsfakta

Nu är det dags igen för inbetalning av medlemsavgiften.

Se bifogat inbetalningskort.

2015 gick det ut en påminnelse till 170 medlemmar (elever) som inte betalt 2014 års avgift, av dessa betalade 18 st.

Även i år påminner vi de som glömt att betala genom att markera detta på inbetalningskortet.

Data för aktuellt år	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009
Tidningen har gått ut till adresser	680	689	707	712	725	738	757	735
Så här många har betalat m-avgift	460	484	493	515	531	516	542	535
Efter en påminnelse så här många		502	509	533	543	539	560	558

Via inbetalningskortet och mail kom det in 55 uppdateringar till vårt register.

Det går även bra att meddela ändringar via e-post.

Lägg inte inbetalningskortet åt sidan.

5746 Rolf Olsson

Efterlysning

Vi saknar många klassfoton till vår utställning på Västerås Flygmuseum.

I första hand gäller det klassbilder från examen eller i andra hand bilder på klassen tagna vid något annat tillfälle.

Bilder vi saknar är på årgångarna 1941, 1942, 1945, 1946, 1959, 1960, 1961, 1962, 1963, 1964, 1965 och 1966.

Gamla Propellerblad

Vi fortsätter med inskanning av äldre Propellerblad för publicering på vår hemsida ffvk.se. Totalt finns nu 55 nr som pdf-filer att ladda ned eller läsa direkt. Via sökmotorn på hemsidans första sidan kan man även söka på innehållet.

Wikipedia – uppslagsverket på nätet

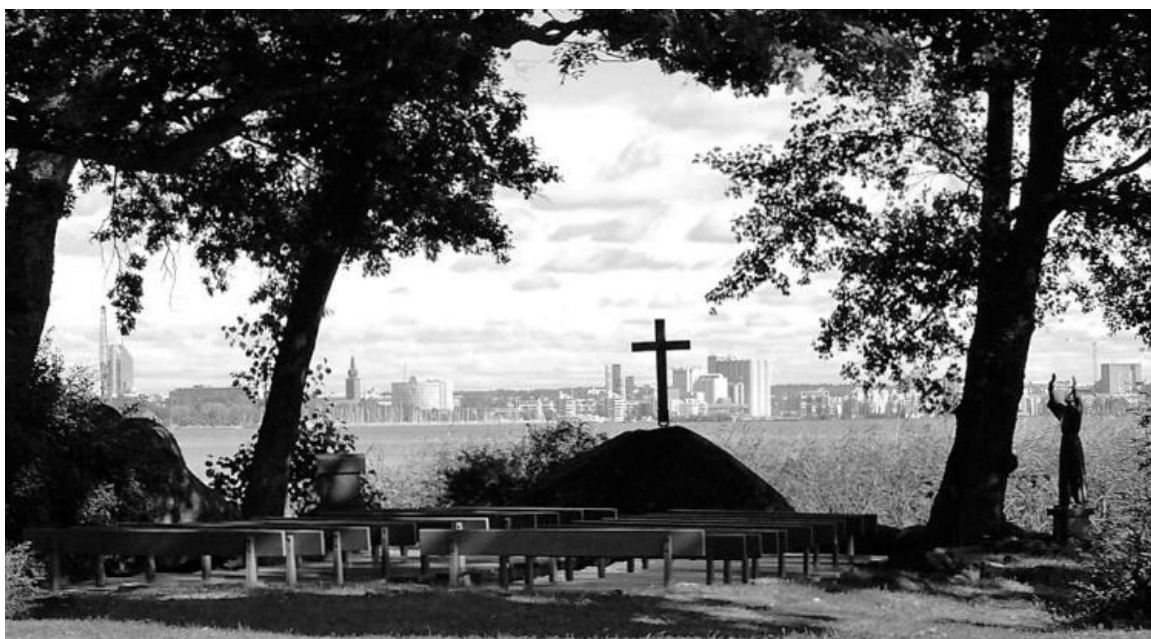
Vi har nu lagt ut information om skolan här, sökord: Kungliga Flygförvaltningens Verkstadsskola eller FFV.

IN MEMORIAM

Sedan föregående Propellerblad har det kommit till styrelsens kännedom att följande personer har lämnat jordelivet.

4106	Gunnar Johansson	2015-03-23
4109	Bertil Ottosson	2016-07-22
4118	Thure Widmark	2015-06-07
4208	Karl-Erik Johansson	2015-06-10
4520	Johannes Wuopio	2016-03-23
4912	Kjell Karlsson	2015-12-21
4914	Tord Lilieqvist	2015-04-23
5022	Mats-Ola Pettersson	2012-10-12
5522	Torbjörn Ortmon	2015-08-25
5649	Bengt Nordström	2016-01-16
5706	Jerker Andersson	2016-07-22
5718	Inge Dentler	2015-05-28
6114	Göran Ellingsen	2016-03-26
6359	Stig Svensson	2015-04-06
6363	Lennart Wahlqvist	2014-10-18
6454	Tonny Olsson	2016-10-20
PS07	Birger Eriksson	2016-05-26
PS32	Gunnar Bystedt	2015-11-27

Frid över deras minne

FFV-visan avslutade årsmötet